

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 6 juli 2020
Onderwerp: Kadernota 2020

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Met het vaststellen van de kadernota geeft uw raad kaders mee voor het opstellen van de begroting van het volgende begrotingsjaar. Daarnaast geeft de kadernota inzicht in de lopende begroting. Dit is, onder normale omstandigheden, het doel van deze kadernota.

Het proces van het opstellen van de kadernota is dit jaar doorkruist door de Coronacrisis (COVID-19) en met name de onzekere gevolgen hiervan voor onze gemeentelijke financiële huishouding. In het raadsinformatiebulletin (nr. 20.38) van 19 mei 2020 bent u geïnformeerd over verschillende scenario's en de financiële gevolgen daarvan in 2020.

Voor het opstellen van de begroting 2021 stellen wij voor om met scenario's te werken, die nader worden toegelicht in de volgende paragraaf. Hoewel de toekomst zich lastig laat voorspellen, verwachten wij wel dat voor de begrotingsbehandeling in november 2020 er meer zicht is op welk scenario reëel is te noemen.

Om de financiële gevolgen van Corona voor ondernemers, verenigingen, instellingen en daarmee de inwoners van onze gemeente te mitigeren, heeft het college in mei 2020 een aantal besluiten genomen onder voorbehoud van formele goedkeuring van de gemeenteraad. In deze kadernota zijn voorstellen opgenomen waarmee aan uw raad wordt gevraagd om een deel van de Corona gerelateerde financiële maatregelen te formaliseren.

Een ander belangrijk dossier voor 2021 is de Polfermolen. Hoewel de besluitvorming over de precieze invulling van de Polfermolen nog loopt, heeft u met uw raadsbesluit van 18 mei 2020 wel een belangrijke mijlpaal gezet waardoor wij voor de begroting 2021 er vanuit kunnen gaan dat de financiële taakstelling per 1 januari 2021 volledig dan wel nagenoeg volledig gerealiseerd gaat worden.

Ten slotte wijzen wij u erop dat het proces van het opstellen van de kadernota ieder jaar opnieuw doorkruist wordt door onzekerheid over de bijdrage van het Rijk via de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De meicirculaire en de septembercirculaire van het gemeentefonds zullen meer duidelijkheid verschaffen over de beschikbare financiële middelen. Specifiek voor dit jaar verwachten wij ook meer duidelijkheid over financiële compensatie vanuit het Rijk voor de kosten die wij als gemeente maken en de inkomsten die wij als gemeente missen als gevolg van Corona. Ten slotte loopt er een proces om te komen tot nieuwe verdeelsleutels voor het gemeentefonds. Op basis van de eerste resultaten voor het gedeelte sociaal domein verwachten wij een nadelig effect voor onze gemeente.

Deze situatie en deze ontwikkelingen maken dat de kadernota 2020 een kadernota op hoofdlijnen is geworden. Uw raad wordt gevraagd om de kaders te bepalen, het college geeft invulling aan deze kaders bij de dagelijkse uitvoering op detailniveau.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Gelet op de huidige situatie kunnen wij ten tijde van de kadernota nog niet op detailniveau aangeven hoe de begroting 2021 zal worden opgesteld. Voor het opstellen van de begroting 2021 stellen wij daarom voor om met scenario's te werken, die in hoofdlijnen neerkomen op:

- In 2021 herstelt onze lokale economie en daarmee onze financiële huishouding zich naar de situatie zoals die voor Corona was (scenario A);
- De gevolgen van Corona werken ook in 2021 door op onze financiële huishouding, maar in 2022 normaliseert de situatie zich (scenario B);
- De financiële gevolgen van Corona voor onze gemeente werken langdurig en structureel door in onze gemeentelijke financiën (scenario C).

Hoewel de toekomst zich lastig laat voorspellen, verwachten wij wel dat voor de begrotingsbehandeling in november 2020 er meer zicht is op welk scenario reëel is te noemen. Gelet op de benodigde voorbereidingstijd voor het opstellen van de begroting 2021 houdt dat in dat we uiterlijk 31 augustus a.s. een keuze dienen te maken. Wij stellen voor om deze keuze te laten maken door het college, na informele afstemming met de raadsfracties.

Het gekozen scenario is uiteraard ook van invloed op de beleidskeuzes die bij de begrotingsbehandeling gemaakt worden. In het algemeen zien wij weinig financiële ruimte om nieuw beleid in gang te gaan zetten. In het scenario C, waarin er sprake is van oplopende structurele tekorten, zullen we ook rekening moeten houden met structurele bezuinigingen in het bestaande takenpakket. De inhoudelijke discussie hierover met uw raad zal dan worden gevoerd bij de begrotingsbehandeling op dinsdag 10 november 2020.

3. Relatie met bestaand beleid

De grondslag voor de kadernota ligt in de financiële verordening 2020. In deze verordening is het volgende vastgelegd:

- Art. 4 lid 1: Het college biedt de raad elk jaar een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de daarop volgende drie planjaren.
- Art 6 lid 1: Het college informeert en adviseert de raad door middel van de kadernota (en najaarsnota) over de begroting van het lopende jaar en de vier daaropvolgende planjaren.
- Art 6 lid 2: In de kadernota (en najaarsnota) worden noemenswaardige afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van programma's en investeringskredieten toegelicht en er worden voorstellen gedaan voor (eventuele) beleidstoevoegingen.

Met andere woorden, de kadernota geeft inzicht in het lopende begrotingsjaar en geeft richting aan het opstellen van de begroting voor het volgende begrotingsjaar.

Aangezien onze gemeentelijke financiën in het lopende begrotingsjaar volledig worden doorkruist door Corona, is het op dit moment niet mogelijk om een eenduidige voorspelling te geven van het verwachte resultaat voor dit jaar. Zoals u in het raadsinformatiebulletin over de financiële gevolgen van Corona hebt kunnen lezen, lopen de voorspellingen uiteen van (afgerond) € 2,4 miljoen tot

€ 6,4 miljoen. In de najaarsnota van 2020 verwachten wij meer duidelijkheid te kunnen geven over het financiële resultaat in 2020.

Het opstellen van de begroting voor 2021 is voornamelijk gebaseerd op de meerjarenraming in de begroting van 2020, de voorgestelde toevoegingen in het volgende hoofdstuk en de inschatting van de financiële haalbaarheid als gevolg van de Coronacrisis.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Het gewenste beleid wordt in dit hoofdstuk nader toegelicht met de volgende onderdelen:

- 4.1 Formaliseren besluitvorming financiële maatregelen Corona in 2020
- 4.2 Inhoudelijke voorstellen per programma
- 4.3 Begrotingstechnische aanpassingen en kaders financiële informatie
- 4.4 Stand van zaken taakstellingen 2020
- 4.5 Resterende prioriteiten coalitieakkoord

4.1 Formaliseren besluitvorming financiële maatregelen Corona in 2020

Het college heeft in haar vergadering van 19 mei 2020 een drietal besluiten genomen om de financiële gevolgen van Corona voor ondernemers, verenigingen, instellingen en inwoners in onze gemeente te mitigeren. Deze besluiten zijn genomen onder het voorbehoud van formele instemming door uw raad. Middels de kadernota willen wij een deel van deze formele besluitvorming aan u voorleggen.

In het najaar van 2020 zullen aanvullende voorstellen aan uw raad worden voorgelegd voor de onderdelen die nu nog niet duidelijk zijn of nog niet volledig zijn uitgewerkt. Dit zal met name gaan over de financiële gevolgen en bijbehorende maatregelen die we verder in 2020 nog zullen merken. Het kan bijvoorbeeld ook gaan over het aanpassen van belastingverordeningen.

Landelijk wordt er door de VNG onderhandeld met het Rijk over de financiële compensatie voor de kosten die gemeenten maken en de inkomsten die gemeenten missen als gevolg van Corona. Uit de kamerbrief¹ van 28 mei 2020 blijkt dat de Rijksoverheid als eerste stap een bedrag van € 556 miljoen heeft gereserveerd om gemeenten financieel te ondersteunen. De inschatting van de VNG, die door ons wordt onderschreven, is dat deze eerste stap niet voldoende zal zijn om de volledige kosten die gemeenten maken op te vangen. Onderstaande voorstellen zijn gebaseerd op de aanname dat we in ieder geval een gedeelte van de financiële gevolgen van Corona als gemeente zelf moeten dragen. Mocht de financiële tegemoetkoming vanuit het Rijk zodanig groot zijn dat wij niet onze reservepositie hoeven aan te spreken, dan zullen wij de gewijzigde besluitvorming aan u voorleggen in de najaarsnota 2020.

Wij stellen voor om een aparte bestemmingsreserve te vormen om de financiële gevolgen van Corona op te vangen. De benaming hiervan wordt de “Bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)”. Wij stellen voor om deze bestemmingsreserve te vullen met het positieve resultaat van de jaarrekening 2019 (besluitvorming via de separate raadsnota over de jaarstukken 2019), het aanspreken van het budget onvoorzien in 2020 van € 100.000 en het overhevelen van een bedrag van € 1.000.000 vanuit de Algemene Dekkingsreserve naar de nieuwe bestemmingsreserve.

¹ Kamerbrief compensatiepakket coronacrisis medeoverheden d.d. 28 mei 2020, nr. 2020-0000233674

Aangezien de situatie rondom Corona snel kan veranderen in 2020, bijvoorbeeld in het geval van een tweede besmettingsgolf, kan het zijn dat wij als gemeente snel nieuwe maatregelen moeten nemen. Om die reden is het wenselijk om het college mandaat te verlenen om incidentele uitgaven ten laste van de bestemmingsreserve Corona te doen. Wij stellen voor het college mandaat te geven om, indien noodzakelijk, zonder formele goedkeuring door de raad uitgaven te doen ten laste van de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona (COVID-19) voor een bedrag van maximaal € 50.000 per maatregel en tot een maximaal bedrag van € 250.000.

Voor de besluiten die het college heeft genomen op 19 mei 2020 stellen wij voor om deze incidentele kosten en vermindering van inkomsten te dekken uit de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona. In het geval de financiële tegemoetkoming vanuit het Rijk voldoende is om deze bedragen op te vangen zullen wij uiteraard eerst die financiële middelen aanspreken. Om de voortgang in de uitvoering van de maatregelen niet te belemmeren stellen wij om wel nu al een formeel raadsbesluit te nemen over deze maatregelen en de dekking van deze kosten.

Concreet gaat dit om

- Vermindering Precariobelasting 2020, tot een maximumbedrag van € 382.500
- Vermindering Reclamebelasting 2020 voor het bedrag van € 120.000
- Kwijtschelding huren en pachten voor het bedrag van € 250.000
- Maatregelen Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor het bedrag van € 127.000
- Kosten voor het project “Valkenburg Veilig Open” voor het bedrag van € 95.000

Daarnaast worden wij geconfronteerd met lagere inkomsten uit de toeristenbelasting en de gemakkelijkhedenretributie, die een rechtstreeks gevolg zijn van de afname van het bezoekersaantal. Op basis van de berichtgeving vanuit de Rijksoverheid verwachten wij in ieder geval voor de toeristenbelasting deels gecompenseerd te worden. Ook hiervoor geldt echter dat nog niet zeker is of wij hiermee volledig worden gecompenseerd. Daarom stellen wij uw raad voor om het resterende verschil tussen de begrote opbrengsten en de werkelijke opbrengsten in 2020 voor de toeristenbelasting en de gemakkelijkhedenretributie, voor zover die niet worden gecompenseerd door de rijksoverheid, te dekken uit de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona.

Met betrekking tot de vermindering van de inkomsten uit de parkeerexploitatie (inclusief minder opbrengsten uit parkeerboetes) stellen wij voor om het verschil tussen de geraamde inkomsten en de werkelijke inkomsten in 2020 te dekken uit de egaliseringsreserve parkeerexploitatie. Mocht blijken dat de stand van deze reserve (ad € 2,27 miljoen) ontoereikend is, dan zullen wij aanvullende dekkingsvoorstellen voorleggen aan uw raad.

Voor veel begrotingsposten die financieel geraakt worden door Corona kunnen wij op dit moment nog geen concrete besluitvorming aan uw raad voorleggen. Deze duidelijkheid zal moeten komen in de najaarsnota 2020 of in het uiterste geval in de jaarrekening 2020. Hierbij gaat het onder andere over de financiële gevolgen voor kerststad en de kerstmarkt, maar ook over de financiële gevolgen voor het sociaal domein of voor de gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen.

4.2 Inhoudelijke voorstellen, per programma

De voorgestelde aanpassingen in de begroting 2020 of voorgenomen beleidstoevoegingen in de begroting van 2021 zijn hieronder nader toegelicht. Hierbij hebben we de indeling van de programmabegroting gevolgd.

Met betrekking tot de voorstellen voor de begroting van 2021 wijken we in deze kadernota af van hetgeen gebruikelijk was in voorgaande kadernota's. Bij de behandeling van de kadernota 2019

heeft uw raad duidelijk aangegeven van het college te verwachten om met integrale dekkingsvoorstellen te komen voor beleidstoevoegingen. Gelet op de onduidelijke situatie van dit moment stellen wij voor om de dekkingsvoorstellen voor 2021 te betrekken bij de begrotingsbehandeling in 2021. In deze kadernota beperken wij ons voor 2021 dan tot het weergeven van de voorgenomen beleidstoevoegingen, zodat uw raad bij de behandeling van de kadernota hier inhoudelijk op kan reageren.

4.2.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Binnen het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving staat het lopende begrotingsjaar 2020 grotendeels in het teken van toezicht op en handhaving van corona gerelateerde maatregelen zoals het hanteren van de 1,5 meter afstand in onze openbare ruimte of het uitvoeren van de afsluiting van het Heuvelland. Deze kosten zullen wij op een later moment betrekken bij de financiële afwikkeling van Corona. Voor 2020 is de uitvoering van de reguliere taken vertraagd of stilgelegd. Wij zien daarom op dit moment slechts een beperkte noodzaak tot (financiële) toevoegingen, buiten Corona, op dit programma in 2020. Voor de begroting van 2021 is met name de passage over de VRZL van belang:

Bijdrage GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg (Brandweer en overige onderdelen VRZL)

De kosten van de VRZL en de bijdrage die onze gemeente betaald in deze kosten laten al jaren een stijgende lijn zien. In de kadernota 2019 hebben we al aanvullende financiële middelen opgenomen voor de dekking hiervan. Uit de begroting 2021 van de VRZL blijkt echter dat onze bijdrage ten opzichte van deze eerdere ramingen nog verder oploopt. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de raadsnota zienswijze begroting 2021 VRZL. Concreet gaat het om de volgende bedragen: € 22.882,- in het jaar 2021; € 15.601,- in 2022; € 7.939,- in 2023 en € 43.272,- in 2024. De verhoging in 2024 kan worden verklaard doordat de indexatie nog niet was verwerkt in dat jaar.

Doorontwikkeling meldkamer VTH

Voor de gemeentelijke meldkamer van VTH stellen wij voor om enkele noodzakelijke investeringen te doen voor het cameratoezicht en de applicatie die wordt gebruikt door onze BOA's. De investering in het cameratoezicht is vooral noodzakelijk om de veiligheid en privacy van de videobeelden te kunnen blijven garanderen. Hiervoor vragen wij aan de raad om in 2020 een investeringskrediet te voteren van € 40.000. Deze kosten worden over een periode van drie jaar afgeschreven. Voor de dekking van de kapitaallasten stellen wij voor om een bedrag van € 40.000 over te hevelen vanuit de algemene dekkingsreserve naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten.

Overige voorstellen programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Binnen het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving zijn een tweetal onderwerpen opgenomen waarvoor het college voorstellen aan uw raad wilt voorleggen voor het opstellen van de begroting 2021. Aangezien de ambtelijke capaciteit op VTH echter volledig is opgeslokt door de Coronacrisis, kunnen wij op dit moment nog geen concrete uitwerking aan uw raad voorleggen. Deze uitwerking volgt op een later moment, uiterlijk in november 2020 als onderdeel van de begrotingsbehandeling. Daarnaast willen wij een koppeling maken met de organisatiescan zoals

toegelicht onder het programma algemene taakvelden. Concreet gaat het om voorstellen over een bedrijvencontactfunctionaris en over formatie ten behoeve van Brandveiligheid.

4.2.2 Programma Toerisme en Economie

Ook het programma Toerisme en Economie is in de eerste helft van 2020 volledig doorkruist door de huidige Coronacrisis. Door de maatregelen die de Rijksoverheid heeft genomen is het toerisme fors afgenomen en nemen de zorgen over onze lokale economie toe.

De activiteiten die binnen dit programma zijn uitgevoerd in de eerste helft van het jaar zijn voornamelijk gericht op de vraag hoe we Valkenburg weer veilig open kunnen stellen. Dit geldt zowel voor de voorbereiding van het heropenen van de horeca op 1 juni als mede de voorbereiding op activiteiten die we in het najaar willen gaan uitvoeren, waaronder kerststad Valkenburg.

Binnen het programma toerisme en economie hebben wij geen nieuwe aanvullende beleidsvoorstellen opgenomen die een financiële aanpassing van dit programma vragen. Wel willen wij aangeven dat de bedrijvencontactfunctionaris, zoals genoemd onder het programma VTH, ook zou kunnen landen onder het programma Toerisme en Economie. Deze functionaris is immers bedoeld om onze lokale ondernemers wegwijs te maken op bijvoorbeeld het gebied van vergunningen en brandveiligheid. Op deze wijze trachten wij de lokale economie te stimuleren.

4.2.3 Programma Sociaal Domein

Voor het programma Sociaal Domein hebben we in deze kadernota een aantal voorstellen opgenomen voor beleidstoevoegingen. Deze voorstellen zijn in gang gezet voordat onze gemeente werd geconfronteerd met de huidige crisis. Over de financiële gevolgen die Corona heeft op het Sociaal Domein verwachten wij in de najaarsnota uw raad nader te kunnen informeren.

Armoedebeleid

We zijn bezig met opstellen van armoedebeleid, waarvoor u onlangs een Brainstormsessie hebt gehad. Het beleid zal verder opgesteld worden en ter besluitvorming voorgelegd worden in het najaar. De financiële gevolgen van dit nieuwe armoedebeleid zijn derhalve nog niet inzichtelijk en zullen vanzelfsprekend ook tegen het licht gehouden moeten worden in verband met de gevolgen van de coronacrisis.

Straatcoaches

Uw raad heeft bij het vaststellen van de begroting 2020 besloten om de straatcoaches tot september 2020 te continueren. Op basis van de positieve ervaringen met de inzet van de straatcoaches stelt het college voor om de straatcoaches structureel op te nemen in de werkzaamheden van onze gemeente. Voor 2020 stellen wij voor om de incidentele kosten, voor de inzet van de straatcoaches vanaf september 2020 t/m december 2020, te dekken uit de reserve sociaal domein voor het bedrag van € 18.200. Voor de begroting van 2021 is het college voornemens om de straatcoaches structureel in de begroting op te nemen en een dekkingsvoorstel voor deze structurele kosten aan uw raad voor te leggen, waarbij de jaarlijkse kosten worden ingeschat op € 68.500.

Woonwagenwerk

De uitvoering van het woonwagenwerk is op dit moment met incidentele middelen in onze begroting opgenomen tot en met 2020. Het college is voornemens om het woonwagenwerk structureel op te nemen in de begroting van 2021 en een dekkingsvoorstel voor deze structurele kosten aan uw raad voor te leggen, waarbij de jaarlijkse kosten worden ingeschat op € 14.000.

GGD Zuid-Limburg

In de raadsvergadering van 8 juni 2020 is de raadsnota zienswijze begroting 2021 GGD Zuid-Limburg behandeld. Uit deze raadsnota blijkt in 2021 een verwacht tekort van € 47.237 op de gevraagde gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de bedragen die wij hebben opgenomen in onze meerjarenraming. In de raadsnota staat daarnaast opgenomen dat de andere deelnemende gemeenten wordt opgeroepen om de verdeelsleutel van de kosten van de GGD te herzien. De uitkomst hiervan kan mogelijk leiden tot een vermindering van dit tekort. Bij het opstellen van onze gemeentelijke begroting 2021 zijn wij echter voornemens om de nu voorliggende begroting 2021 van de GGD Zuid-Limburg als uitgangspunt te nemen. Dat houdt in dat wij voor 2021 rekening houden met de kostenstijging van € 47.237 en een dekkingsvoorstel voor deze kosten aan uw raad zullen voorleggen.

Hockeyveld Valkenburg

In de raadsvergadering van 8 juni 2020 is de raadsnota vervanging hockeyveld door een nieuw waterveld geagendeerd. Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar deze raadsnota. Voor de financiële dekking wordt voorgesteld om in de begroting 2021 een bestemmingsreserve dekking kapitaallasten in te stellen en de benodigde financiële middelen voor de dekking van de afschrijvingslasten van het hockeyveld over te hevelen vanuit de algemene dekkingsreserve. Het voorstel tot het instellen van de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten maakt onderdeel uit van de voorgestelde besluiten in deze kadernota.

Sport en accommodatiebeleid

Het opstellen van het sport- en accommodatiebeleid is momenteel in volle gang. Bij deze kadernota kunnen wij nog niet vooruit lopen op de uitkomst hiervan. Wel is het waarschijnlijk dat het voorgestelde beleid gepaard zal gaan met additionele investeringsvoorstellen. De keuzes uit het sport- en accommodatiebeleid kunnen ook gevolgen hebben voor de onderhoudskosten. Voor zover mogelijk zullen wij de uitkomsten van dit proces betrekken bij het opstellen van de begroting 2021.

Project werken in de openbare ruimte buurtteams

In de regio Maastricht-Heuvelland wordt met zes gemeenten samengewerkt aan het project Werken in de openbare ruimte buurtteam. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met Annex BV, het re-integratiebedrijf van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. De financiële dekking van dit project in 2020 is gevonden binnen de reguliere exploitatiebudgetten voor werkgelegenheidsbevordering.

Praktijkondersteuner Jeugd en Gezin

In onze gemeente wordt relatief veel doorverwezen naar de Jeugd GGZ. Bijna 100% van deze verwijzingen verloopt via huisartsen. In 2016 zijn wij bij wijze van pilot gestart met de Praktijk Ondersteuner Huisartsen (POH) Kind en Jeugd werkzaam bij de huisartsenpraktijken in onze gemeente. Jongeren en hun ouders met lichte ondersteuningsvragen kunnen een aantal gesprekken hebben met de POH Kind en Jeugd. Voor jongeren met zwaardere problematiek bieden zij vraagverheldering aan, zodat gerichte verwijzing kan plaats vinden naar de meer gespecialiseerde jeugdhulp.

Uit de pilot is gebleken dat deze pilot succesvol is. Huisartsen verwijzen minder vaak door naar GGZ zorg, de samenwerking met de huisartsen is verbeterd en er wordt gerichter doorverwezen naar gespecialiseerde jeugdhulp. Daarbij zijn de kosten ongeveer € 150,00 per cliënt lager dan de kosten van het arrangement behandeling start. De POH Kind en Jeugd is de afgelopen jaren gefinancierd vanuit het innovatiebudget Jeugd. Gezien de goede resultaten van de inzet van de POH Kind en Jeugd is het college voornemens om deze praktijkondersteuner structureel in de begroting vanaf 2021 op te nemen (ad € 50.000) en een dekkingsvoorstel aan uw raad voor te leggen.

Overige bijstellingen sociaal domein

Binnen het programma sociaal domein zien wij op een aantal terreinen dat onze gemeente wordt geconfronteerd met kostenstijgingen. Dit kan het gevolg zijn van de uitkomst van aanbestedings-trajecten of andere kostenstijgingen bij de diverse aanbieders. Deze ontwikkelingen vragen om een aantal aanpassingen aan de begroting 2021. Daar waar nodig zullen wij deze aanpassingen meenemen bij het opstellen van de begroting 2021, waarbij de integrale structurele dekking het uitgangspunt is. Concrete voorbeelden zijn de bijdrage in de kosten voor het leerlingenvervoer of het onderhoud voor kunstwerken in de openbare ruimte.

4.2.4 Programma Ruimtelijk Domein

Mergelsteilwanden

De raadsnota over het beheer van mergelsteilwanden staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 8 juni 2020. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar deze raadsnota. Voor de financiële dekking staat als voorgenomen besluit in de raadsnota opgenomen om de structurele lasten ad € 33.586,00 integraal af te wegen bij de samenstelling van de voorjaarsnota 2020.

Het bedrag van € 33.586 is opgebouwd uit drie onderdelen, te weten periodiek onderhoud, rasters Plenkertstraat en jaarlijkse begrazingskosten. De kosten voor het periodiek onderhoud doen zich eens in de vijf jaar voor. Om grote schommelingen in de begroting te voorkomen is het wenselijk om deze lasten gelijkmatig over deze jaren te verdelen. De financieel technische uitwerking hiervan zullen wij meenemen bij het opstellen van de begroting 2021, waarbij we de mogelijkheid voor kostenegalitatie via een onderhoudsvoorziening overwegen. Voor de rasters Plenkertstraat stellen wij voor om in 2020 een investeringskrediet te voteren en de bijbehorende kosten over een periode van 15 jaar af te schrijven. De begrazingskosten ad € 2.500 per jaar maken onderdeel uit van de jaarlijkse exploitatiekosten. Voor 2020 stellen wij voor om incidenteel het bedrag van € 33.586 te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve. Voor de dekking van de jaarlijkse lasten vanaf 2021 wordt een integraal voorstel opgenomen in de begroting 2021.

Gemeentegrot

De gemeente is als eigenaar van de gemeentegrot verantwoordelijk voor de veiligheid en de voorzieningen in de grot. Vanuit de evaluatie van de kerstmarkt 2019 is gebleken dat het wenselijk, zo niet noodzakelijk is om twee investeringen in de gemeentegrot te realiseren. Dit betreft het aanpassen van de sanitaire voorzieningen (toiletten) in de grot en de noodzakelijke aanpassingen aan de nooduitgang. Voor beide onderdelen verzoeken wij uw raad om in 2020 een investeringskrediet beschikbaar te stellen. De kosten voor het aanpassen van de sanitaire voorzieningen zijn geraamd op € 38.000. De kosten voor de noodzakelijke aanpassingen aan de nooduitgang zijn geraamd op € 15.000. De dekking van de jaarlijkse kapitaallasten wordt gezocht binnen het exploitatiebudget van de gemeentegrot.

Openluchttheater (OLT)

Voor het openluchttheater in Valkenburg speelt in 2020 het geluidsscherm en voor 2021 het vormen van een voorziening voor de meerjarenonderhoudsplanning.

Met betrekking tot het geluidsscherm heeft uw raad eerder een krediet beschikbaar gesteld van € 35.000. Inmiddels is duidelijk dat dit bedrag ontoereikend is. De kosten voor het realiseren van het geluidsscherm zijn nu geraamd op € 60.000. Wij stellen uw raad voor om dit bedrag in 2020 beschikbaar te stellen als investeringskrediet en vervolgens de jaarlijkse kapitaallasten op te nemen in de begroting 2021. Het eerder beschikbaar gestelde bedrag van € 35.000 zal dan betrokken worden in de dekking van deze kosten door deze te storten in de nieuw te vormen reserve dekking kapitaallasten. Uw raad wordt voorgesteld om het resterende bedrag van € 25.000 ook te dekken door dit bedrag over te hevelen vanuit de algemene dekkingsreserve naar de reserve dekking kapitaallasten.

Daarnaast ligt er voor het openluchttheater een meerjarenonderhoudsplan. Op basis van dit MJOP stellen wij voor om de kosten voor het groot onderhoud op te nemen als onderdeel van de reeds bestaande voorziening onderhoud gebouwen. De kosten hiervoor bedragen een dotatie in de voorziening van € 65.000 in 2021 en vervolgens een jaarlijks structureel bedrag van € 27.500 vanaf 2020. Deze bedragen zijn gebaseerd op het uit te voeren groot onderhoud voor de komende 10 jaar (t/m 2030), waarbij een voorbehoud wordt gemaakt voor eventuele aanpassingen aan het openluchttheater.

Aanvullend aan bovenstaande zijn wij reeds eerder door het OLT benaderd inzake een bijdrage voor een verdere verbetering van het theater, zoals de entree (i.c.m. de geluidswerende voorziening) en de plannen voor de foyer. Gelet op de problemen die er nu voor het OLT ontstaan door de coronacrisis werken wij aan een plan om als eigenaar de mogelijkheden te bezien deze kwaliteitsinvestering versneld voor onze rekening te nemen (onder nader te bepalen en overeen te komen voorwaarden) waarbij wij het gesprek aangaan met Provincie Limburg en Rijk inzake cofinancieringsmogelijkheden. Dit met als doelstelling de toekomst van het OLT duurzaam veilig te stellen in deze lastige tijd voor culturele instellingen. De totaal benodigde investering, gebaseerd op de getoonde plannen, wordt vooralsnog geraamd op € 500.000,- (excl. de eerder genoemde bedragen voor de geluidswand en BTW). Aangezien deze voorstellen nog niet concreet zijn uitgewerkt beperken wij ons in deze kadernota tot het melden van dit initiatief. Op een later moment zullen wij een meer uitgewerkt voorstel aan uw raad ter besluitvorming voorleggen.

Vastgoedbeleid

In de raadsvergadering van 8 juni 2020 is het raadsvoorstel nota vastgoedbeleid 2020 geagendeerd, waarbij uw raad is gevraagd om de 'Nota vastgoedbeleid 2020 gemeente Valkenburg aan de Geul' vast te stellen. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de betreffende raadsnota. Met betrekking tot financiën staat in deze nota opgenomen: *"Ten behoeve van het uitwerken van het uitvoeringsprotocol en het opzetten van een praktische organisatie en administratie zijn naar verwachting (extra) financiële middelen noodzakelijk. Uw raad zal bij de behandeling van de Kadernota hierover gemotiveerd en integraal worden geïnformeerd en worden gevraagd deze middelen vrij te geven"*.

De concrete uitwerking hiervan hebben wij echter op dit moment nog niet volledig in beeld. Wij zullen op een later moment, wanneer wij een meer concrete raming kunnen maken van de verwachte uitvoeringskosten, bij uw raad hierop terugkomen.

Huuropbrengsten parkeerdek supermarkt Walramplein

Voor het parkeerdek van de supermarkt op het Walramplein is vanuit het verleden een constructie ontstaan tussen de gemeente, de exploitant van de supermarkt en een derde partij die eigenaar is van het pand en van het parkeerdek. Deze constructie is in het voorjaar van 2020 beëindigd. Als gevolg hiervan mist de gemeente de structureel geraamde huuropbrengsten van € 65.000 per jaar. Tegenover deze opbrengsten stond een verplichting aan onze kant voor het uitvoeren van onderhoud aan het parkeerdek. Deze onderhoudskosten zijn echter niet opgenomen in onze begroting. Dit leidt ertoe dat we voor het volledige bedrag van € 65.000 een aanpassing in onze begroting moeten doen. Het college zal bij het opstellen van de begroting 2021 dekkingsvoorstellen opnemen voor het bedrag van € 65.000.

Onderhoud sportvelden (natuurgras)

Onze gemeente heeft in 2019 een aanbestedingsprocedure doorlopen voor het onderhoud van onze sportvelden met natuurgras. Uit deze procedure is gebleken dat het structurele exploitatiebudget ontoereikend is om de gestegen kosten voor sportveldenonderhoud te kunnen opvangen. Het verschil tussen de economisch meest voordelige inschrijving en het beschikbare budget bedraagt maar liefst € 50.000 per jaar. Aangezien de procedure zorgvuldig is doorlopen verwachten wij ook niet dat we het onderhoud elders wel konden laten uitvoeren binnen het bestaande budget.

Voor 2020 hebben we een incidentele taakstelling opgenomen van € 50.000, waarvan het college verwacht dat dit bedrag kan worden opgevangen binnen de budgetten van het programma Ruimtelijk Domein. Bij het opstellen van de begroting 2021 zal het college dekkingsvoorstellen opnemen om het structurele exploitatiebudget met € 50.000 te verhogen. Als alternatief zal het college inventariseren of er andere mogelijkheden zijn om de structurele onderhoudskosten voor sportvelden naar beneden te krijgen. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met het sport- en accommodatiebeleid, dat elders in deze kadernota wordt toegelicht.

Structureel wegenonderhoud

Het achterstallig onderhoud aan het wegennet binnen onze gemeente is al een aantal keren aan de orde geweest bij eerdere kadernota's en begrotingsbehandelingen. Uw raad heeft een krediet beschikbaar gesteld voor het incidenteel wegwerken van het achterstallige onderhoud. Voor het structureel uitvoeren van het onderhoud is het jaarlijkse exploitatiebudget echter niet toereikend.

In het voorjaar van 2020 heeft, cf. eerdere toezeggingen aan uw raad, een inspectie plaatsgevonden van het gehele wegennet binnen onze gemeente. Uit deze inspectie is de conclusie getrokken dat wij het onderhoud van de wegen niet op het gewenste niveau krijgen. Op basis van de huidige beschikbare budgetten moeten wij concessies doen ten opzichte van het gewenste onderhoudsniveau.

Op basis van de inschatting over de periode 2021 t/m 2025 schatten wij in dat het gemiddelde budget per jaar € 876.322 bedraagt. Ten opzichte van het huidige budget van € 400.000 per jaar is dit dus een jaarlijks tekort van € 476.322. Dit bedrag is gebaseerd op de actualisatie van de gegevens zoals die in het voorjaar van 2020 is uitgevoerd.

Vanwege de onzekere financiële situatie van onze gemeente in 2021 kunnen wij op dit moment nog geen concreet dekkingsvoorstel aan uw raad voorleggen. Het is daarom nog onzeker of het wegenonderhoud met ingang van 2021 structureel geregeld kan worden. Voor de behandeling van deze kadernota leggen wij aan uw raad de vraag voor of wij als college bij het opstellen van de begroting 2021 financiële dekking moeten zoeken voor het structureel opnemen van het budget voor het structureel onderhoud aan het wegennet binnen onze gemeente.

Exploitatiebudget bestemmings- en structuurplannen

Bij het opstellen van de begroting 2020 zijn een aantal exploitatiebudgetten op basis van de zogenaamde kaasschaafmethode structureel naar beneden bijgesteld. Bij een tweetal budgetten blijkt dat deze bijgestelde budgetten niet toereikend zijn om de bijbehorende taken uit te voeren. Het college is daarom voornemens om in 2020 de verminderingen van deze twee specifieke budgetten ongedaan te maken. Het gaat om de bijstelling van € 12.000 op het budget voor stedenbouwkundige plannen en om de bijstelling van € 8.000 op het budget voor wijziging bestemmingsplannen en omgevingsvisie. De dekking van dit bedrag zal worden gezocht binnen de lopende exploitatie.

Lokale woonvisie

Uw raad heeft in de vergadering van 9 december 2019 de woonvisie Valkenburg aan de Geul 2020 - 2025 vastgesteld. In dit raadsvoorstel staat opgenomen dat eventuele extra financiële middelen nodig voor de uitvoering van het actieprogramma worden meegenomen in de eerstvolgende begrotingscyclus.

Voor de uitvoering van de lokale woonvisie stelt het college voor om een transitie-manager aan te stellen. De kosten voor 2020 kunnen worden gedekt uit het resterende projectbudget voor het opstellen van de woonvisie, dat uw raad beschikbaar heeft gesteld voor deze uitvoering. Voor 2021 en 2022 verwachten wij aanvullend een budget van € 75.000 per jaar, dus in totaal € 150.000 nodig te hebben voor de verdere uitvoering van de woonvisie. Het college is voornemens om bij het

opstellen van de begroting 2021 dit op te nemen in de begroting en dekkingsvoorstellen voor te leggen aan uw raad.

Publiekspresentatie Vuursteenmijn

Het oudste Rijksmonument in Valkenburg is toe aan een verbetering van haar publiekspresentatie. De huidige presentatie doet geen recht aan de uniciteit van de mijntjes en haar bijhorende geschiedenis. Door twee externe bureaus zijn conceptplannen gemaakt en offertes uitgebracht. Gebaseerd op deze twee offertes is er een incidenteel projectbudget van € 50.000,- nodig om dit plan uit te kunnen voeren. Hiermee zorgen we voor een betere uitstraling, ontsluiting en zichtbaarheid van, en informatievoorziening over de Vuursteenmijn. Hierdoor wordt het aantrekkelijker voor bezoekers aan Valkenburg om de Vuursteenmijn te bekijken en daarmee ook de nabije omgeving. Op een paar vierkante meter bevinden zich hier namelijk drie culturele attracties: de Vuursteenmijn, de Romeinse Katakomben en een Via Belgica infopunt. Dit stuk van de Plenkert zou gepositioneerd kunnen worden als een kleine 'erfgoed hotspot'. Ook om deze reden acht het college het belangrijk dat de publiekspresentatie op orde is. Het college stelt voor om het bedrag van € 50.000 in 2020 voor € 15.000 te dekken uit de reserve evenementen en voor € 35.000 te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve.

Onderzoek en maatregelen behoud Vuursteenmijn

Als gemeente staan wij aan de lat voor het onderhoud van de Vuursteenmijn en daarmee ook voor het waarborgen van de veiligheid van de voorbijgangers die de mijn passeren. De Vuursteenmijn heeft tevens de status van archeologisch Rijksmonument. Dit betekent dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hier ook op toe ziet. Om deze reden willen zij een onderzoek voor ons financieren waar maatregelen uit volgen die wij als gemeente kunnen uitvoeren om de Vuursteenmijn veilig en toekomstbestendig te houden.

Dit zijn waarschijnlijk maatregelen zoals het aanbrengen van doeken voor stevigheid van de wand, en het op de juiste manier weghalen van bomen e.a. struiken die scheuren veroorzaken in de wand. Om deze maatregelen te kunnen bekostigen zou er € 25.000,- nodig zijn voor beschreven doel. De Vuursteenmijn is eigendom van de gemeente, wat betekent dat wij verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het grootschalig onderhoud. Wanneer wij op voorhand een onderzoek laten doen naar welke maatregelen er uitgevoerd zouden moeten worden in de (nabije) toekomst kunnen wij hier al op anticiperen. Op deze manier kunnen penibele situaties voorkomen worden.

Afval

Op het gebied van de milieuparken wordt samengewerkt met de gemeenten Meerssen en Maastricht in de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Wij zijn voornemens om ook de inzameling van huishoudelijk afval en de brengvoorzieningen onder te brengen bij de GR. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels in gang gezet. In 2020 verwachten wij nadere duidelijkheid te krijgen over de uitwerking hiervan. Deze overheveling van taken kan ook gevolgen hebben voor onze eigen ambtelijke formatie. Indien mogelijk zullen wij in de begroting 2021 de nadere uitwerking hiervan opnemen, waarbij het uitgangspunt wordt gehanteerd om dit budgettair neutraal in de begroting te verwerken.

Onderhoud gemeentelijke bomen

Valkenburg aan de Geul telt circa 6.000 bomen waarvoor wij als gemeente aan de lat staan om het noodzakelijk onderhoud uit te voeren. In 2018 en 2019 is een boomveiligheidscontrole (zogeheten VTA-controle) uitgevoerd, van waaruit het noodzakelijk onderhoud wordt uitgevoerd aan circa 50 tot 80 bomen per jaar. Gemiddeld is per boom eens in de 10 jaar onderhoud nodig om deze op een zogeheten standaard ijkpunt of '0'-situatie te krijgen. Uit de boomveiligheidscontrole is gebleken dat wij de achterstand in het onderhoud van gemeentelijke bomen nog niet geheel hebben kunnen wegwerken. De meest risicogevoelige categorieën bomen zijn wel reeds aangepakt. Wij zullen een nadere analyse maken wat hiervan de impact is, zowel inhoudelijk als financieel. Op een later moment zullen wij uw raad hierover informeren en indien nodig besluitvorming aan u voorleggen.

Ontzorgingscontract groen en reiniging

Voor het ontzorgingscontract voor groen en reiniging is er mogelijk sprake van een benodigde bijstelling ten opzichte van het beschikbare budget. Dit zit in de toepassing van de indexatie, maar vooral in wijzigingen in arealen. Dit laatste aspect is ten tijde van het opstellen van de kadernota nog niet volledig inzichtelijk. Indien wij financiële consequenties verwachten uit deze nadere analyse, dan zullen wij deze bij de begrotingsbehandeling aan uw raad voorleggen.

Parkeerautomaat kop Cauberg

Het parkeerterrein op de kop van de Cauberg is een veelgebruikte parkeergelegenheid in onze gemeente. Op dit terrein staan op dit moment twee parkeerautomaten. Vanwege diverse signalen vanuit gebruikers, de bedrijven op de kop van de Cauberg en vanuit handhaving trekken wij de conclusie dat het wenselijk is om een derde parkeerautomaat te plaatsen. Voor investeringen op de kop van de Cauberg heeft onze gemeente een investeringsreserve beschikbaar. Wij stellen voor om in 2020 een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor de derde parkeerautomaat parkeerterrein kop Cauberg (inclusief grondwerk en bekabeling) ad € 15.000 en de afschrijvingslasten te dekken door een bedrag van € 15.000 over te hevelen vanuit de Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten.

Overige voorstellen programma Ruimtelijk Domein

Binnen het programma Ruimtelijk Domein worden een aantal relatief kleine bijstellingen voorgesteld. Het college zal bij het opstellen van de begroting 2021 trachten deze bijstellingen binnen de beschikbare programmabudgetten op te vangen. Dit gaat om het budget voor bloemtorens en wisselperken ad € 3.500, de jaarlijkse kosten voor het bestrijden van de eikenprocessierups ad € 4.100, bestrijding overlast lindebomen ad € 7.300, bestrijding overlast mollen ad € 8.000, bestrijding overlast invasieve soorten ad € 10.000, bestrijding overlast bomenziekte ad € 10.000 en een gewenste investering in twee waterbronnen met bronpomp, waarbij de jaarlijkse kapitaallasten worden ingeschat op € 2.500.

4.2.5 Programma Algemene taakvelden

Het programma Algemene taakvelden bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder bestuur, burgerzaken, overhead, treasury, belastingopbrengsten voor OZB, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en overige baten en lasten. Ook de mutaties op reserves, vennootschapsbelasting, het geraamde bedrag voor onvoorzien zijn op dit programma verwerkt. Inhoudelijk zijn dit nogal variërende onderwerpen.

In deze kadernota wordt dit programma niet integraal behandeld, maar beperken wij ons tot een aantal zaken die relevant zijn voor de lopende begroting 2020 of voor het opstellen van de begroting 2021.

Kwaliteit dienstverlening Valkenburg aan de Geul

In de raadsvergadering van 8 juni 2020 staat de raadsnota kwaliteit dienstverlening Valkenburg aan de Geul geagendeerd. De besluitvorming van uw raad over deze nota zal worden verwerkt in de lopende begroting 2020 en zal worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2021.

In een separaat voorstel zal een externe organisatiescan worden voorgesteld waarin de (formatieve en kwalitatieve) knelpunten organisatie breed onder loep genomen worden. Aan de hand daarvan zal ook duidelijk zijn hoe de dienstverleningsnorm na 1 jaar op peil gehouden kan worden. Tevens zullen de uitkomsten van dat onderzoek dan worden gebruikt om mede richting te geven aan de vraag welke (regionale) samenwerkingsvormen gewenst en/of noodzakelijk zijn.

Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is de offerte uitvraag voor deze externe organisatiescan opgestart. Wij hebben op dit moment echter nog geen inzicht in het benodigde budget hiervoor. Het concrete bedrag en het bijbehorende dekkingsvoorstel zullen wij opnemen in het aangekondigde voorstel.

Organisatie van verkiezingen

De kosten die wij als gemeente maken voor de organisatie van verkiezingen zijn structureel opgenomen in onze begroting voor het bedrag van € 40.000. In 2020 zijn er geen verkiezingen en blijven de kosten beperkt tot de doorlopende licentiekosten van circa € 4.000. De verkiezingen voor de Tweede Kamer staan gepland voor 17 maart 2021 en de gemeenteraadsverkiezingen voor 16 maart 2022. In 2023 worden er twee verkiezingen georganiseerd, voor de provinciale staten en voor het waterschap. De verwachting is dat het budget van € 40.000 in 2023 niet toereikend is. Wij stellen voor om het niet benutte deel van het budget voor verkiezingen in 2020 te storten in de algemene dekkingsreserve en daarmee te reserveren voor de organisatie van de verkiezingen in 2023.

Gevolgen vertrek Stella Maris voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds

In het raadsinformatiebulletin nr. 20.28 van 24 april 2020 bent u geïnformeerd over de voorgenomen sluiting van het Stella Maris College te Valkenburg. De sluiting van Stella Maris heeft ook gevolgen voor de hoogte van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het aantal leerlingen dat Voortgezet Onderwijs volgt binnen een gemeente is immers een van de maatstaven waarmee de algemene uitkering wordt berekend. Wij schatten in dat de algemene uitkering jaarlijks structureel

€ 353.000,- lager wordt. Op basis van de toelichting op de berekening van het gemeentefonds verwachten wij dat deze vermindering wordt geëffectueerd per 1 januari 2022. Aangezien het betreffende schoolgebouw reeds volledig was afgeschreven en er dus geen structurele lasten meer zijn opgenomen in onze begroting wordt deze vermindering van inkomsten niet gecompenseerd met een vermindering van lasten. Bij het opstellen van de begroting 2021 zal het college daarom dekkingsvoorstellen opnemen voor het volledige bedrag van € 353.000.

Plaatsonafhankelijk werken van de ambtelijke organisatie

Als gevolg van corona is onze ambtelijke organisatie in maart 2020 in grote getale thuis gaan werken. Hoewel dit zonder noemenswaardige problemen is verlopen, constateren wij wel dat er is gekozen voor ad hoc oplossingen en dat de onderliggende technische infrastructuur niet geschikt is om structureel thuis werken te faciliteren. Daarnaast heeft het college de wens om dit vraagstuk breder op te pakken. Het gaat immers niet alleen om thuis werken, maar om de uitvoering van het werk niet langer afhankelijk te maken van de plaats waarop dit wordt verricht. Dit noemen we plaats onafhankelijk werken of wel het nieuwe werken. Overigens is dit concept bij een groot aantal organisaties al eerder uitgerold in diverse vormen, met wisselend succes. Als relatieve nakomeling op dit gebied kunnen wij daarom profiteren van deze ervaringen en voorstellen ontwikkelen die aansluiten op de werkwijze van onze gemeente. Op het moment dat wij dit concreter kunnen maken zullen wij ook nadere voorstellen aan uw raad doen.

Versterking eigen vermogen Enexis

In de raadsvergadering van 8 juni staat de raadsnota versterking eigen vermogen Enexis geagendeerd. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar deze nota. Afhankelijk van de besluitvorming van uw raad over dit dossier zullen wij de financiële consequenties vertalen in de lopende begroting 2020 en opnemen in de begroting 2021. Voor de opbrengsten van de jaarlijkse rentevergoeding c.q. dividendopbrengsten is het onze intentie om deze structureel beschikbaar te stellen voor het onderwerp duurzaamheid. Daar hoort wel het voorbehoud bij dat we voor 2021 een integrale afweging moeten maken van de beschikbare begrotingsruimte. Het bedrag van € 20.000 zoals opgenomen in de raadsnota is daarbij een voorzichtige schatting, in de begroting nemen wij uiteraard het juiste bedrag op cf. de meest recente informatie vanuit Enexis.

Overigens heeft uw raad deze raadsnota op 8 juni aangehouden tot de vergadering van 6 juli 2020. Hierbij waren er enkele onduidelijkheden over de systematiek van rentetoerekening. Wij stellen voor om dit verder toe te lichten bij de technische vragen en beantwoording over deze kadernota.

Onttrekkingen uit reserves in het kader van budgetoverheveling

In de jaarrekening 2019 zijn een aantal incidentele projectbudgetten, die door uw raad beschikbaar zijn gesteld maar niet volledig zijn benut in 2019, gestort in de reserves. Op deze wijze blijven deze financiële middelen beschikbaar in 2020. Voor de onttrekking van deze incidentele projectbudgetten uit de reserves is formeel ook een besluit nodig van uw raad. Wij verzoeken uw raad om onttrekkingen uit de reserves te autoriseren voor de incidentele projectbudgetten, voor zover die bij de jaarrekening 2019 in de reserves zijn gestort in het kader van budgetoverheveling naar 2020. Voor een specificatie van deze incidentele projectbudgetten willen wij u graag verwijzen naar de toelichting op de reserves in de jaarrekening 2019.

Algemeen voorbehoud m.b.t. overige onderwerpen

Het proces van het opstellen van de kadernota is dit jaar doorkruist door de gevolgen van Corona. De ambtelijke organisatie heeft zoveel als mogelijk dit proberen op te vangen door de reguliere werkzaamheden in de nieuwe thuiswerksituatie uit te voeren. Hoewel wij zorgvuldig te werk zijn gegaan bij de inventarisatie van de relevante onderwerpen voor de begrotingsbehandeling van 2021 kunnen wij niet uitsluiten dat wij toch zaken over het hoofd hebben gezien. Mocht blijken dat dit zich inderdaad heeft voorgedaan, dan zullen wij dit expliciet melden bij de begrotingsbehandeling in november 2020.

4.3 Kadernota voor het financieel beleid

De kadernota voor het financieel beleid van onze gemeente liggen vast in de financiële verordening (op basis van artikel 212 van de Gemeentewet), de toelichting op de reserves en de voorzieningen in de begroting en nog een aantal aanvullende beleidsdocumenten en uitvoeringsregels.

Op onderdelen constateren wij dat deze kadernota aan vernieuwing en herziening toe zijn. Zo is bijvoorbeeld het treasurystatuut al enige tijd niet meer geactualiseerd. Op andere onderdelen constateren wij dat de gemeente Valkenburg aan de Geul afwijkt van de landelijke richtlijnen die worden voorgeschreven door de Commissie BBV. Bij het opstellen van de begroting 2021 zijn wij voornemens om een aantal van deze onderdelen te evalueren. Indien daar aanleiding voor is zullen wij aanpassingen aan uw raad voorstellen.

Concreet gaat het dan bijvoorbeeld om een herziening van ons rentebeleid, waaronder het toerekenen van bespaarde rente aan reserves en voorzieningen. Met betrekking tot deze reserves en voorzieningen is er niet langer een aparte raadsnota met beleidskadernota reserves en voorzieningen. Ook deze keuze uit het verleden willen wij graag heroverwegen.

Het uitgangspunt van het besluit begroting en verantwoording (de gemeentelijke verslaggevingsvoorschriften) is dat de gemeenteraad de kadernota vaststelt (de budgetten op programmaniveau) en dat het college verantwoordelijk is voor de uitvoering van deze programma's, binnen de daarvoor vastgestelde financiële kadernota. Anders gezegd, de raad gaat over de hoofdlijnen en het college is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering.

Vanuit deze uitvoering constateren wij dat in onze gemeente deze rolverdeling tussen raad en college niet altijd zodanig in de praktijk wordt uitgevoerd. Dit heeft onder andere geleid tot opmerkingen van onze accountant over risico's op het gebied van rechtmatigheid. Het college is voornemens om voorstellen te ontwikkelen om deze rolverdeling meer in lijn te brengen met de landelijke kadernota en de uitvoeringspraktijk. Een concreet voorbeeld is het mandateren van het college tot het voteren van investeringskredieten, voor zover de kapitaallasten van deze investering kunnen worden gedekt binnen de door uw raad vastgestelde financiële kadernota op programmaniveau.

Voor de uitvoering in de dagelijkse praktijk maakt het college uiteraard gebruik van ambtelijke ondersteuning. Om dit te kunnen doen is het wenselijk, zo niet noodzakelijk, dat budgetbeheer een integraal onderdeel is van het takenpakket van directie en management c.q. teamleiders. Wij constateren dat onze gemeente zich in een overgangsfase bevindt, waarbij we een transitie willen maken van de klassieke centraal aangestuurde financiële rol naar het inbedden van de verantwoordelijkheid over financiën in het integraal management. Het college is voornemens om in

het najaar van 2020 concrete invulling te geven aan deze transitie, bijvoorbeeld door workshops met het CMT. Hoewel de uitvoering hiervan valt onder de verantwoordelijkheid van het college willen wij dit in deze kadernota graag ter kennisgeving melden aan uw raad.

Onze gemeente heeft in het verleden veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om incidentele projectbudgetten beschikbaar te stellen uit onze reserves. Vanuit de provinciale toezichthouder en vanuit onze accountant leidt dit echter wel tot opmerkingen. Het is niet toegestaan om structurele kosten te dekken uit de reserves. Anders geformuleerd, in de toelichting op de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2013 staat dat in principe alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn.

De enige uitzondering hierop is de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. Wanneer de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten wordt gevormd voor dekking van de kapitaallasten van een geactiveerde investering, is de dekking van de kapitaallasten structureel geregeld. Door de onttrekkingen aan bestemmingsreserves dekking kapitaallasten apart te benoemen is het duidelijk dat deze een structureel karakter hebben². Binnen onze gemeente wijken wij op dit onderdeel af van het BBV. Voor de dekking van kapitaallasten wordt op dit moment gebruik gemaakt van jaarlijkse onttrekkingen uit de algemene dekkingsreserve. Om deze reden stelt het college aan uw raad voor om in 2020 de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten in te stellen en de financiële middelen die vanuit het verleden voor de dekking van kapitaallasten zijn opgenomen in de algemene dekkingsreserve over te hevelen naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten.

Voor de reserve evenementen geldt dat met uw raad tijdens de begrotingsbehandeling mondeling de afspraak is gemaakt om de portefeuillehouder te mandateren om uitgaven te doen ten laste van de reserve evenementen. Dit met uitzondering van politiek gevoelige evenementen en voor grote bedragen. Vanuit de richtlijnen die gelden voor reserves is het wenselijk om dit besluit schriftelijk vast te leggen. Ook stellen wij voor om grote bedragen te definiëren op een concreet bedrag. Om deze redenen hebben wij het volgende voorstel opgenomen: Met betrekking tot de reserve evenementen de portefeuillehouder Toerisme en Economie te mandateren om uitgaven te doen ten laste van deze reserve, met uitzondering van politiek gevoelige evenementen en tot een maximum bedrag van € 50.000 per evenement.

Ten slotte stellen wij voor om voor de kaders voor het financieel beleid, voor zover deze niet vallen onder de voorgestelde wijzigingen, aan te sluiten bij het bestaande begrotingskader en dit dan ook als uitgangspunt te nemen voor het opstellen van de begroting 2021. Hieronder vallen dan het doortrekken van de bestaande systematiek voor de indexatie van personele lasten en materiele lasten. Ook stellen wij voor om vast te houden aan de jaarlijkse stijging van de OZB lasten van 3%.

² Bron: Commissie BBV, notitie structurele en incidentele baten en lasten, augustus 2018

4.4 Stand van zaken met betrekking tot taakstellingen in 2020 en 2021

In het lopende begrotingsjaar 2020 hebben wij de volgende taakstellende bezuinigingen opgenomen:

Taakstelling formatie apparaat	€	30.761
Taakstelling Valkenburgerstraat	€	17.680
Taakstelling onderhoud sportvelden	€	50.000
Taakstelling kerstmarkt	€	174.746
Stelpost onderuitputting	€	10.000
Taakstelling sociaal domein	€	271.151
Totaal taakstellingen begroting 2020	€	554.338

Met betrekking tot de taakstelling voor de kerstmarkt is het onwaarschijnlijk dat deze taakstelling in 2020 kan worden gerealiseerd. Over de wijze waarop kerststad en de kerstmarkt in 2020 worden ingekleed en de financiële gevolgen hiervan zal uw raad op een later moment worden geïnformeerd. Het college zal dan ook de benodigde besluitvorming aan u voorleggen.

De taakstelling onderhoud sportvelden van € 50.000 is nader toegelicht bij 4.2.4 in deze kadernota. Wij verwachten deze taakstelling voor 2020 te kunnen invullen door onderuitputting op andere exploitatiebudgetten binnen het Ruimtelijk Domein (bijvoorbeeld minder onderhoud als gevolg van Corona). Wij gaan er op dit moment vanuit dat wij de taakstelling Valkenburgerstraat binnen het project kunnen invullen.

De taakstelling formatie apparaat en de stelpost onderuitputting verwachten wij te kunnen invullen binnen de lopende begroting. Overigens geldt voor al deze taakstellingen dat het effect op de begroting 2020 mogelijk nog wordt beïnvloed door de financiële gevolgen van Corona.

Met betrekking tot het sociaal domein kunnen wij bij deze kadernota helaas niet aangeven in hoeverre de invulling van de taakstelling in 2020 reëel is. De uitvoeringsorganisatie SZMH is in de afgelopen periode vooral bezig geweest met de uitvoering van tijdelijke Corona-gerelateerde maatregelen zoals de TOZO regeling. Wij komen op een later moment hierop terug.

Voor het opstellen van de begroting 2021 is met name de taakstellende bezuiniging van de Polfermolen van belang. Hoewel de besluitvorming over de precieze invulling van de Polfermolen nog loopt, heeft u met uw raadsbesluit van 18 mei 2020 wel een belangrijke mijlpaal gezet waardoor wij voor de begroting 2021 er vanuit kunnen gaan dat de financiële taakstelling per 1 januari 2021 volledig dan wel nagenoeg volledig gerealiseerd gaat worden.

Bij het opstellen van de begroting 2021 zal het college indien mogelijk proberen om de resterende taakstellingen in te vullen door deze te verwerken in de reguliere exploitatiebudgetten.

4.5 Resterende prioriteiten coalitieakkoord

De financiële situatie voor onze gemeente in 2021 is hoogst onzeker. Bij de kadernota 2020 ziet het college dan ook geen ruimte om nadere invulling te geven aan de resterende prioriteiten uit het coalitieakkoord. Bij het opstellen van de begroting 2021 zullen wij ons daarom beperken tot de beleidskeuzes die in het verleden al zijn gemaakt en waarvoor al eerder financiële dekking voor is gevonden, aangevuld met de voorstellen zoals opgenomen in onderdeel 4.2 van deze kadernota.

Het college ziet op dit moment geen ruimte voor verdere beleidstoevoegingen die een structurele verhoging van exploitatiebudgetten tot gevolg hebben. De ruimte die we wel hebben is om incidentele projectbudgetten beschikbaar te stellen uit onze reservepositie. Gelet op de onzekere financiële situatie van dit moment, waarbij we onze reserves zullen moeten inzetten om de financiële gevolgen van Corona op te vangen, aangevuld met de mogelijke structurele nadelige effecten van de herverdeling van het gemeentefonds, worden wij gedwongen op terughoudend te zijn met verdere aanvullende uitgaven ten laste van de reservepositie van de gemeente.

5. Samenwerking

De kadernota is tot stand gekomen met medewerking vanuit de diverse teams binnen de ambtelijke organisatie. De samenwerking met andere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen en de financiële gevolgen daarvan zijn, daar waar nodig, in deze kadernota opgenomen.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Duurzaamheid

Duurzaamheid is een van de prioriteiten in het coalitieakkoord 2018-2022 en daarmee ook een belangrijke randvoorwaarde bij het opstellen van de kadernota en de begroting. In de voorstellen die het college hierin opneemt zal het aspect duurzaamheid altijd worden meegewogen.

8. Financiën

De financiële gevolgen van deze kadernota zijn toegelicht bij de diverse onderdelen.

9. Communicatie

Over deze kadernota zal op de gebruikelijke wijze worden gecommuniceerd.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u om:

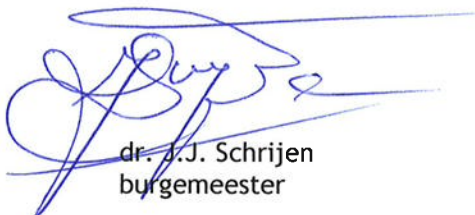
- De financiële maatregelen m.b.t. corona te formaliseren, cf. de toelichting in deze kadernota en de beslispunten bij het voorgestelde besluit;
- De begroting 2020 aan te passen cf. de toelichting in deze kadernota en de beslispunten over deze aanpassingen met bijbehorende dekkingsvoorstellen in het voorgestelde besluit;
- Het college opdracht te geven om de begroting 2021 op te stellen met inachtneming van de voorgestelde aanpassingen zoals toegelicht in deze kadernota, integrale dekkingsvoorstellen voor de begroting 2021 te presenteren voor de begrotingsbehandeling in november 2020 en in het najaar van 2020 een keuze te maken voor het meest waarschijnlijke scenario om aan de hand van dat scenario de begroting 2021 op te stellen en ter besluitvorming aan uw raad voor te leggen.

11. Bijlagen

- Raadsinformatiebulletin 20.38 Financiële gevolgen Coronacrisis (d.d. 19 mei 2020).

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 9 juni 2020;

Gehoord via schriftelijke raadpleging van de raad.

B e s l u i t :

Met betrekking tot de besluitvorming financiële maatregelen Corona in 2020:

- De “bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)” in te stellen
- Het college te mandateren om, indien noodzakelijk, uitgaven te doen ten lasten van de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona, zonder voorafgaande toestemming van de raad, voor een bedrag van maximaal € 50.000 per maatregel en tot een maximaal bedrag van € 250.000
- Om in 2020, voor zover deze kosten c.q. vermindering van inkomsten niet worden gecompenseerd door de financiële tegemoetkoming van de Rijksoverheid, de volgende bedragen te dekken uit de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona en formeel akkoord te geven op de reeds genomen maatregelen door het college:
 - Vermindering Precariobelasting 2020, tot een maximumbedrag van € 382.500
 - Vermindering Reclamebelasting 2020 voor het bedrag van € 120.000
 - Kwijtschelding huren en pachten voor het bedrag van € 250.000
 - Maatregelen Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor het bedrag van € 127.000
 - Kosten voor het project “Valkenburg Veilig Open” voor het bedrag van € 95.000
- Om het resterende verschil tussen de begrote opbrengsten en de werkelijke opbrengsten in 2020 voor de toeristenbelasting en de gemakkelikhedenretributie, voor zover die niet worden gecompenseerd door de rijksoverheid, te dekken uit de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona;
- Om in 2020 de vermindering van inkomsten uit de parkeerexploitatie (inclusief parkeerboetes), voor zover deze vermindering van inkomsten niet worden gecompenseerd door de financiële tegemoetkoming van de Rijksoverheid en voor zover de egaliseringsreserve toereikend is, te dekken uit de egaliseringsreserve parkeerexploitatie;

Met betrekking tot aanpassingen in de lopende begroting 2020:

- Een investeringskrediet te voteren van € 40.000 voor noodzakelijke doorontwikkelingen in de meldkamer en een bedrag van € 40.000 over te hevelen vanuit de algemene dekkingsreserve naar de reserve dekking kapitaallasten;
- De inzet van straatcoaches vanaf september 2020 t/m december 2020 goed te keuren en de incidentele kosten hiervan te dekken door een onttrekking uit de reserve sociaal domein voor het bedrag van € 18.200;
- Voor de dekking van de kapitaallasten voor het hockeyveld een bedrag van € 656.645 over te hevelen vanuit de algemene dekkingsreserve naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten;
- Met betrekking tot de mergelsteilwanden een investeringskrediet te voteren voor de rasters in de Plenkertstraat voor € 23.000 en incidenteel in 2020 het benodigde budget ad € 33.586 te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve;
- Met betrekking tot de gemeentegrot twee investeringskredieten te voteren, voor het aanpassen van de sanitaire voorzieningen ad € 38.000 en voor de noodzakelijke aanpassingen aan de nooduitgang voor € 15.000 en de kapitaallasten uit deze investeringen te dekken uit het exploitatiebudget van de gemeentegrot;
- De bijstellingen op het budget voor stedenbouwkundige planning ad € 12.000 en het budget voor wijziging bestemmingplannen en omgevingsvisie ad € 8.000 in 2020 ongedaan te maken en de dekking hiervoor op te nemen binnen de lopende exploitatiebegroting;

- Een incidenteel projectbudget beschikbaar te stellen voor de verbetering van de publiekspresentatie Vuursteenmijn ad € 50.000 en de kosten hiervan voor een bedrag van € 15.000 te dekken door een incidentele onttrekking uit de reserve evenementen en voor een bedrag van € 35.000 door een incidentele onttrekking uit de algemene dekkingsreserve;
- Een incidenteel projectbudget beschikbaar te stellen van € 25.000 voor een onderzoek naar maatregelen die nodig zijn voor het behoud van de Vuursteenmijn en de kosten te dekken door een onttrekking uit de algemene dekkingsreserve;
- een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor de derde parkeerautomaat parkeerterrein kop Cauberg (inclusief grondwerk en bekabeling) ad € 15.000 en de afschrijvingslasten te dekken door een bedrag van € 15.000 over te hevelen vanuit de Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten;
- Onttrekkingen uit de reserves te autoriseren voor de incidentele projectbudgetten, voor zover die bij de jaarrekening 2019 in de reserves zijn gestort in het kader van budgetoverheveling naar 2020.

Met betrekking tot het opstellen van de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024:

- het college op te dragen voorafgaand aan de opstelling van de concept meerjarenbegroting 2021 t/m 2024 zodra mogelijk een voorstel te formuleren voor de belangrijkste uitgangspunten en scenario's voor genoemde periode;
- dit voorstel te delen met en toe te lichten aan de raad voordat het college een besluit neemt over de meest voor de hand liggende scenario's voor de uitwerking van de concept-begroting.

Met betrekking tot het financieel beheer en het financieel beleid:

- In 2020 de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten in te stellen;
- De financiële middelen die vanuit het verleden voor de dekking van kapitaallasten zijn opgenomen in de algemene dekkingsreserve over te hevelen naar de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten;
- Met betrekking tot de reserve evenementen de portefeuillehouder Toerisme en Economie te mandateren om uitgaven te doen ten laste van deze reserve, met uitzondering van politiek gevoelige evenementen en tot een maximum bedrag van €10,000 per evenement.
- Voorstellen te ontwikkelen voor de actualisatie van en de verbetering van het financieel beheer en het financieel beleid

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 6 juli 2020.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter

